

Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення

IHR INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

12 лютого 2021 р.
м. Дніпро, Україна

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Міжнародна
науково-практична
конференція

**Стан освітнього
процесу в умовах
викликів сьогодення**

Матеріали

12 лютого 2021 р.

м. Дніпро

Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. 170 с.

У збірнику представлені тези доповідей, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення”, яка була проведена Міжнародним гуманітарним дослідницьким центром 12 лютого 2021 р.

Збірник розрахований на вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, представників підприємницьких структур і широкий читацький загал.

Робочі мови конференції: українська та російська.

Видається в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, географічних назв, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”, при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов’язковим.

**Research
Europe.org**

IHC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© Колектив авторів, 2021
© Міжнародний гуманітарний
дослідницький центр, 2021
© Research Europe, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Барановська О. В.

Індивідуалізація навчання як психолого-педагогічна проблема.....9

Ютковська М. О.

Історіографія розвитку та становлення наукової діяльності кафедр дошкільної освіти: ретроспективний аналіз.....11

Павленко Т. С.

Використання педагогічної спадщини Софії Русової про розбудову нової школи в Україні.....15

Туз О. С.

Особливості професійної підготовки інспекторів прикордонної служби до ідентифікації осіб і транспортних засобів.....17

Яблуновська К. О.

Закордонний стан розробленості проблеми формування екологічної компетентності.....19

Ялліна В. Л.

Актуалізація досвіду розумового виховання першої половини ХХ ст. у сучасних умовах.....21

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Варнавська І. В.

Сутність психологічних впливів у професійному спілкуванні економістів.....23

Голуб Н. Б.

Роль соціокультурної змістової лінії шкільної програми з української мови.....25

Гупан Н. М.

Практичні заняття у компетентнісно орієнтованому навчанні історії.....27

Квітка А. С.

Критерії та показники сформованості соціально-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України.....29

Кокнова Т. А.

Визначення рівня сформованості лінгвометодичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов за мотиваційно-ціннісним критерієм.....32

Крамаренко В. В.

Сутність поняття “інформаційна компетентність майбутніх фахівців з навігації та управління суднами”.....34

Небеленчук І. О.

Аксіологічний імператив збірки “Хліб для янгола” Віктора Крупки.....36

Тарнопольський О. Б., Сторожук С. Д.

Інтегроване навчання предметного змісту та мови (CLIL) в англомовному вибірковому вишівському курсі “Мовна модель сучасної ділової комунікації”..39

Шумовецька С. П.

Комунікативна підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників: навчання діалогічної взаємодії.....41

СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В ОСВІТІ

Андросенко А. О.

Інноваційні процеси та перспективи їх розвитку в освіті України.....44

Анохін Е. Ю.

Алгоритм адаптивного тестування в системі дистанційної освіти.....46

Астаф'єв В. Ю.

Архітектура гібридної нейронної мережі.....48

Бондаренко О., Повечера І.

Організація тестування з навчальної дисципліни “програмування” в системі LMS Moodle.....50

Броновицький В. В., Прохоренко А. О., Кіктєв М. О.

Інформаційна система оцінки якості електричної енергії у навчальних закладах..52

Ворожбит Д. П., Франчук В. М.

Хмарно-орієнтовані сервіси для закладів загальної середньої освіти.....56

Гриньова М. В.

Демократичне лідерство у спільноті учнівської молоді засобами партисипативного проектування..... 57

Дубінський О. О.

Зміст програми-тренажера дисципліни “Програмне забезпечення мобільних платформ” 60

Дяченко Г. С.

Аналіз засобів розробки сервісу для платформи Moodle.....62

Крамаренко В. О., Ворожбит А. В.

Підсумкове оцінювання в умовах дистанційного навчання.....64

Левіна Л. Д.

Використання платформи Glogster у процесі навчання інформатики.....66

Маринов А. В.

Опис алгоритму адаптивного контролю знань.....69

Ніколаєнко Я. М.

Хмарні сервіси як інноваційна технологія підтримки навчального процесу.....71

Сафонов К. С., Сердюк І. М.

Передумови використання експертних систем в освітньому процесі.....74

Собченко Т. М.

Використання технології “перевернутий клас” як моделі змішаного навчання...76

СЕКЦІЯ 4. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Гаврило О. І.

Рекомендації з використання художньої літератури вихователями і батьками в екологічному вихованні дошкільників.....78

Рожнова В. М.

Організація педагогічного експерименту з перевірки педагогічних умов розвитку естетичної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у фаховій підготовці.....80

СЕКЦІЯ 5. ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Грошовенко О. П., Горковлюк А. І.

Проектна технологія у формуванні основ екологічно-доцільної поведінки молодших школярів.....82

Дешко Я. О.

До питання профілактики поведінки важковиховуваних учнів молодших класів..84

Прядко А. О.

Проблема формування медіаграмотності дітей у молодшій школі.....86

Чорноус В. П.

Розвиток професійно-творчої активності майбутнього педагога початкової школи..88

СЕКЦІЯ 6. СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Величко Л. П.

Міжпредметний підхід до розроблення курсу за вибором із хімії.....91

Горошкін І. О.

Ситуаційні завдання як педагогічна умова компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов.....93

Коршевнік Т. В.

Курси за вибором у структурі профільної біологічної і хімічної освіти.....95

Малихін О. В., Арістова Н. О.

Формування ґендерної культури старшокласників: реалізація провідних ідей ґендерного підходу.....97

Самойлов В. В.

Критерії сформованості екологічної грамотності.....100

Семенова І. В.

Формування здоров'язбережувального середовища в закладах загальної середньої освіти..... 102

СЕКЦІЯ 7. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Байбекова Л. О.

Характеристика провідних професійних компетенцій майбутніх філологів.....106

Горбан Є. І.

Ціннісно-мотиваційний етап технології розвитку професійної компетентності методистів закладів професійної освіти.....107

Демідова Ю. Є., Тверитникова О. Є.

Педагогічне спілкування як засіб ефективного розвитку професійної культури майбутнього викладача вищої школи.....110

Ісламова О. О.

Особливості організації співпраці та дистанційного навчання прикордонників країн Європейського Союзу в умовах пандемії COVID-19.....112

Калюжна Т. Г.

Професійний саморозвиток педагогічного персоналу закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах сьогодення.....114

Лемешко Л. Ю.

Особливості контролю якості знань студентів як основи диференційованого навчання при формуванні художньо-творчої компетентності техника-конструктора одягу в коледжі.....116

Стаднійчук І. П.

Модернізація професійної підготовки фахівців в агротехнічних коледжах: системний підхід.....120

Чорногор Н. О.

Креативний підхід у вирішенні конфліктних ситуацій в туристичній сфері діяльності..123

Шкарупа Г. М.

Оновлення практичних завдань з теми “Побудова тіней від сонця” в умовах он-лайн викладання дисципліни “Перспектива і тіні” для майбутніх дизайнерів... 125

СЕКЦІЯ 8. ВИЩА ОСВІТА

Голя Г. М.

Формування у студентів наукової картини світу під час вивчення інтегрованого курсу “Громадянська освіта”.....128

Колесник С. В.

Практичні методи навчання майбутніх учителів фізичної культури анімаційних технологій позакласної роботи.....131

Кравчук Г. Т.

Технології організації навчання в сучасних умовах.....133

Розумейко Н. О.

Аналіз систем автоматизації підбору персоналу.....136

Чжан Сяо

Системний підхід до формування професійної майстерності майбутніх хореографів.....138

Чорна А. В.

Методи формування управлінської компетентності майбутніх інженерів-програмістів.....140

Шевчук Т. В.

Перспективи застосування інтелектуальних освітніх систем для підвищення якості навчання.....142

СЕКЦІЯ 9. ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА

Євтушенко Н. В.

Вибір змісту і форми підвищення кваліфікації вчителів математики у післядипломній освіті.....146

Пометун О. І.

М’які навички вчителя для міцної школи.....148

СЕКЦІЯ 10. ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

Піддячий В. М.

Обґрунтування поняттєво-термінологічного апарату дослідження проблеми розвитку андрагогічної компетентності педагогічного персоналу.....151

СЕКЦІЯ 11. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Гнидюк О. П.

Ключові поняття проблеми неперервної фізичної підготовки офіцерів-прикордонників.....154

Кондрацька Г., Козак Н.

Стан освітнього процесу на уроці фізичної культури. Перспективи та виклики..157

Лопатюк О. В.

Мотивація до самостійних занять фізичними вправами.....160

Петренко Г. В., Заремба Я. О.

Розвиток координаційних здібностей тенісистів на етапі початкової підготовки в ДЮСШ.....162

Чепелюк А. В., Дуб В. Л.

Застосування інноваційних засобів рухової активності на етапі осінньо-зимової підготовки велосипедистів.....164

СЕКЦІЯ 12. КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Ульянова Л.

“Селфі” як засіб комунікації.....167

Калинина М. В.

Развитие взаимосвязи между культурой и образованием, их влияние друг на друга во времена глобализации.....168

Отже, розгортання сайту закладу освіти, системи управління контентом, електронних журналів та/або інших хмарно-орієнтованих сервісів потребує наявності в закладі освіти фахівця з їх адміністрування. Проте нині, як свідчить практика, це реалізовується силами педагогічного колективу. Керівнику закладу слід подбати про програмно-апаратну складову мережу закладу освіти, створення умов для безпечного та безперебійного використання мережі Інтернет, зберігання та обмін даних учасників освітнього процесу, адміністрування хмарно-орієнтованих сервісів. Потребує подальшого розгляду дослідження питання про адміністративний менеджмент ІТ-мережі закладу загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Маркова О. М., Семеріков С. О., Стрюк А. М. Хмарні технології навчання: витоки. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Т. 46. № 2. С. 29 – 44.
2. Кухар Л. О. Електронні освітні ресурси та хмаро орієнтовані засоби навчання у професійній діяльності педагога. *Наукові записки*. 2017. № 136. С. 155 – 165.
3. Бучинська Д. Л. Використання хмаро орієнтованих технологій для удосконалення професійної діяльності викладача. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2016. С. 120 – 126.
4. Рябова З. В., Єльнікова Г. В. Професійне зростання педагогів в умовах цифрової освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 80. № 6. С. 369 – 385.
5. Франчук В. М., Галицький О. В. Використання хмарних сервісів у навчальному процесі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2016. № 18 (25). С. 39 – 42.

Гриньова М. В.,

УДК 316.46

викладач кафедри освітньої політики,
здобувач вищої освіти ступеня доктора
філософії в галузі освіти (поза аспірантурою),
Комунальний заклад вищої освіти “Одеська академія
неперервної освіти Одеської обласної ради”, м. Одеса

Гриньова М. В. Демократичне лідерство у спільноті учнівської молоді засобами партисипативного проєктування. *Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 57 – 60.

ДЕМОКРАТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО У СПІЛЬНОТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ПАРТИСИПАТИВНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

На разі не існує єдиної теорії та концепції лідерства, що обумовлюється відсутністю однозначного підходу до інтерпретації цього феномену. Більшість сучасних теорій лідерства є ціннісними і розглядають його з позиції міжсуб'єктних

відносин [1, с. 134]. До основних характеристик ціннісних концепцій лідерства можна віднести постійне самовдосконалення особистісного потенціалу лідера, довірливі та партнерські відносини із послідовниками, наділення їх владою через делегування повноважень та розподільну відповідальність завдяки залученню до прийняття рішень.

Уточнює уявлення про лідерство таке поняття як “стиль лідерства”, тобто сукупність засобів і методів впливу лідера на інших членів групи. У нашому дослідженні ми звернемося до традиційної класифікації стилів лідерства, відповідно до якої їх виділяють три: авторитарний, демократичний та ліберальний [2, с. 24]. Слід відмітити, що усі вони мають свої переваги і недоліки, які проявляються у певних контекстах. Однак, демократичний стиль є більш прийнятливим для усіх членів групи, так як його ціннісними орієнтирами є принципи демократії та прав людини. Так, демократичне лідерство характеризується високим ступенем делегування повноважень, передбачає процес прийняття спільного рішення і обумовлює необхідність наявності високого ступеня відкритості та довіри лідера до своїх послідовників.

Вищезазначені характеристики демократичного лідерства визначають однією із ключових його цінностей – участь або партисипацію (з англ. to participate – бути частиною чогось, брати участь). У нашому дослідженні ми зосередимо увагу на демократичному лідерстві у спільноті учнівської молоді, притримуючись наступного трактування поняття “партисипація”: партисипація – це “бути задіяним у чомусь, вирішувати поставлені завдання та розділяти або брати на себе відповідальність” [3, с. 11].

Розглядаючи здатність до демократичного лідерства як одну із якостей, необхідних для успішної особистісної, професійної, соціальної та громадянської самореалізації молоді, можемо стверджувати про особливу роль неформальної освіти щодо розвитку лідерського потенціалу в учнівській молоді як особливої категорії молодих людей, зокрема, засобами партисипативного проектування. В цьому контексті партисипацію слід розглядати як синергію цілей, засобів та очікуваних результатів неформальної освіти учнівської молоді, а партисипативне проектування як один із інструментів їх досягнення.

Можна стверджувати, що партисипативне проектування – це своєрідне “спільне творення”, адже особливість партисипативного проекту полягає в тому, що в його основу покладений підхід залучення цільової аудиторії, в нашому випадку – учнівської молоді, до основних процесів проектування і передбачає активну участь користувачів очікуваного результату у спільній розробці та реалізації рішення для себе. Менеджмент партисипативного проекту має на меті залученість цільової аудиторії до усіх етапів управління проектом завдяки наявності можливості висловлювати свою точку зору та повноважень впливати на процес прийняття рішень.

Молодіжний партисипативний проект слід розглядати як такий, що організовується молоддю для молоді. Цінність партисипативних проектів полягає у тому, що вони сприяють розвитку демократичної атмосфери у спільноті учнівської молоді, а тим самим – розвитку лідерського потенціалу усіх членів проектної групи, зокрема, таких його складових, як змістової, аксіологічної та операційної [4, с. 34]. Підтвердженням ефективності навчання демократичній участі засобами партисипативного проектування є результати проведеного нами в рамках міжнародного проекту “Ми можемо більше! Для активної громадянської участі молоді в Східній Європі” опитування 137 підлітків-членів проектних команд учнівської молоді Одеської та Донецьких областей (рис. 1).

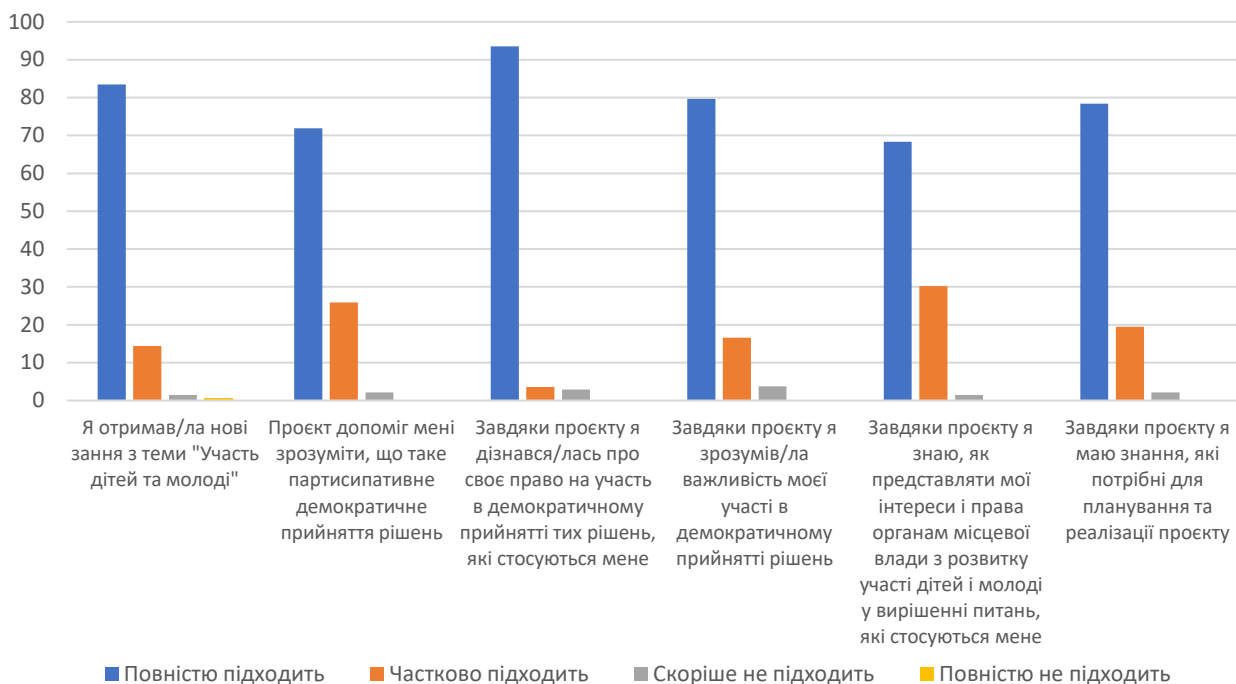

Рис. 1. Опитування в рамках міжнародного проекту “Ми можемо більше! Для активної громадянської участі молоді в Східній Європі”

Слід відмітити, що під час опитування розвиток власних лідерських якостей та навичок зазначався молодими людьми серед інших мотивів участі у реалізації партисипативних проектів.

Також результати опитування свідчать про розвиток критичного розуміння та прийняття молодими людьми цінності участі. Так, на їхню думку участю, зокрема, є:

- 17,5 % – висловлення своєї думки, можливість бути почутим;
- 13,9 % – самоосвіта, саморозвиток, навчання та практика, досвід;
- 13 % – активність під час роботи, включеність, співучасть;
- 10,2 % – робота в команді, командна робота над реалізацією проекту, приналежність до команди.

Особливу увагу привертають твердження членів проектних команд щодо їх здобутків в рамках реалізації партисипативних проектів, серед яких:

- 24,1 % – участь в практичній частині проекту, власний внесок в цей процес;
- 14,6 % – можливість/уміння висловлювати свою точку зору, ідеї, потреби;
- 22,6 % – можливість/уміння працювати в команді.

Отже, підсумуємо, партисипативне проектування є не лише безпосереднім інструментом участі, а й освітньою технологією, яка може посприяти розвитку спроможності до демократичного лідерства у спільнотах учнівської молоді, а також розуміння молодими людьми партисипації як ключової цінності будь-яких демократичних спільнот. Використання технології партисипативного проектування у формальній та неформальній освіті учнівської молоді може стати впевненим кроком від формалізму та імітації участі до створення спільнот, автентичних у поцінуванні партисипації, а отже, спільнот, відкритих до демократичного лідерства.

Список використаних джерел

1. Якушко Н. О. Теорія лідерства: генеза та сучасна інтерпретація. *Право та державне управління*. 2016. № 4. С. 130 – 135.
2. Наконечний В. М., Юкіш В. В. Типологія стилів керівництва й лідерства: історія дослідження проблеми. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 11. С. 23 – 27.
3. Скажи своє слово! Посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. Біла Церква : Час Змін Інформ, 2016. 142 с.
4. Волківська Д. А. Розвиток лідерського потенціалу студентського активу в університетському середовищі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Київ, 2016. 455 с.

Дубінський О. О.,

здобувач вищої освіти,

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

УДК 378.14

Дубінський О. О. Зміст програми-тренажера дисципліни “Програмне забезпечення мобільних платформ”. *Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 60 – 62.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ-ТРЕНАЖЕРА ДИСЦИПЛІНИ “ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОБІЛЬНИХ ПЛАТФОРМ”

Головною частиною курсу є організація і проведення практичних занять з використанням апаратного та програмного забезпечення комп’ютера, що надає можливість краще засвоювати блоки теоретичного матеріалу, шляхом проведення практичних робіт – робота над поступовим написанням власного програмного забезпечення для мобільних платформ. Практичні заняття – основа практичної технології розробки та використання програмного забезпечення, тому процес викладання теоретичного рівня змісту програми дисципліни (ПД) має бути виконаним на високому рівні. Логічна структура роботи додатку повинна будуватися згідно особливостей навчального плану для ПД. Модель плану варто поділити на певний перелік навчальних елементів на основі яких буде здійснюватися постановка дидактичних завдань, що будуть передбачені в програмі-тренажері, для кожної теми: спосіб надання відповідних теоретичних відомостей, форма організації практичної роботи та форма контролю за даною темою. До переліку навчальних елементів для ПД “Програмне забезпечення мобільних платформ” відносяться такі теми: Введення в мобільні додатки; Види Android додатків та їх компоненти; Структура Android проекту; Побудова інтерфейсу користувача; Використання віджетів; Відображення списків; Активності та наміри; Використання фрагментів; Збереження даних; Використання мережі та фонові задачі.